

جِلْدِ دَوْمِ

www.ketab.ir
خَالِ الْاَلَا
وَلِنِدَاهَا يَبْرُسِي رَسُوْلُوْكَ

آيَةُ اللّٰهِ حَوْشَاتِيْنَ

سرشناسه: حق شناس، عبدالکریم، ۱۲۸۵-۱۳۸۶
عنوان قراردادی: مواعظ: سلسله مباحث اخلاقی مرحوم آیت الله حق شناس، فارسی
عنوان و نام پدیدآور: اخلاق / جلد دوم (سلسله مباحث اخلاقی و پندهای بر سبب و سلوک،
مؤلف: عبدالکریم حق شناس؛

تحت اشراف استاد محمدعلی جاویدان؛ به اهتمام موسسه ایمان ماندگار؛
ویراستار: مصطفی شاه محمّدپور.

مشخصات نشر: قم: واژه پرداز اندیشه، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۴۶۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۲۷-۲۹-۷

وضعیت فهرست نویسی: فنی

یادداشت: کتاب حاضر برگزیده‌ای از کتاب «مواعظ» سلسله مباحث اخلاقی؛

اثر مرحوم آیه الله حق شناس رحمته است.

یادداشت: کتابنامه، صص ۴۴۱-۴۶۳.

موضوع: حق شناس، عبدالکریم، ۱۲۸۵-۱۳۸۶. -- وعظ

موضوع: اخلاق اسلامی: Islamic ethics

موضوع: عرفان: Mysticism

موضوع: آداب طریقت: Customs of the order

رده‌بندی کنگره: BP10/5

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۰۸

شماره‌ی کتاب شناسی ملی: ۵۹۲۷۹۸۹

عنوان: اخلاق (پندهای بر سبب و سلوک) (جلد دوم)

مؤلف: آیت الله عبدالکریم حق شناس رحمته

تحت اشراف: استاد محمدعلی جاویدان

گردآورنده: موسسه ایمان ماندگار

ناشر: واژه‌پرداز اندیشه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۲۷-۲۹-۷

ویراستار: حجت الاسلام مصطفی شاه محمّدپور

مدیر هنری: مهیار سپهری

صفحه‌آرا: سید احسان عابدی

چاپ: دوم؛ پانز ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰۰

تلفن: ۷۷۶۲۳۵۲۶-۲۱ * ۳۷۷۴۱۷۵۲-۲۵

* * *

حق مالکیت معنوی این کتاب محفوظ و متعلق به موسسه ایمان ماندگار است.

۲۱-۱۰۱

۲۱	مهمه
۲۳	بزرگی و فراگیر
۲۵	گسری و خشن
۲۶	دین‌داری حقیقی
۲۸	نقش خصوصیات فردی
۲۹	تنها مسیر، مجاهده و تلاش به قلب
۳۰	معادشناسی و توحید
۳۱	استاد سلوکی و ویژگی‌های او
۳۳	کتاب حاضر

❖ فصل اول: اخلاق حسنه

۳۹	■ نفس یا فضائل کامل می‌شود
۳۹	■ انسان با فضائل اخلاقی، سنگین می‌شود
۴۰	■ معاشرت صحیح، نتیجه‌ی چیست؟!
۴۰	■ نکاتی از «جامع السعادات»
۴۱	■ «جذبت و التماس» برای تحصیل فضائل
۴۲	■ اهمیت احسان به پندگان خدا
۴۴	■ صبر و یاد مرگ واقعی یا بی اثر
۴۴	■ صبر، یاری‌کننده‌ی مجاهده است
۴۵	■ اثر صبر امیرالمومنین <small>علیه السلام</small>
۴۵	■ با معنویت، دیگر فقیر نیستی

گفتار اول تقابل سراب دنیا و حقیقت آخرت

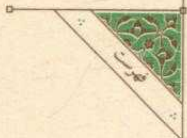
- ۵۱ «دنیا» یعنی اشتغال!
- ۵۱ «دنیا» تعلق است، نه سنگ و چوب
- ۵۲ معنای «دارایی و تعلق نداشتن»
- ۵۳ می دانی دنیا کجاست!؟
- ۵۴ دنیا شما را به بازی نگیرد!
- ۵۴ چه فرق دارد که دنیا، آمد یا رفت!
- ۵۵ استغناء و پول داری، تکلیف می آورد!
- ۵۵ تکالیف ثروت داشتن و نداشتن!
- ۵۷ دنیا جای راحتی نیست؛ حتی برای سلیمان نبی!
- ۵۸ راضی بودن به «کم دنیا، با حکمت»
- ۵۸ آثار تعلق به دنیا
- ۵۹ نکند دنیا شیر آخرت بچربد!
- ۵۹ تعادل بین دنیا و آخرت
- ۶۰ ای دنیا؛ به دنبال بین حجاب نباش!
- ۶۲ برخورد دنیا و آخرت در امور روزمره
- ۶۲ دنیا، در سایه‌ی آخرت آباد می شود
- ۶۳ به سوی توحید، با دو قبله!؟
- ۶۴ عرض و طول زندگی مهم نیست!
- ۶۴ ذره‌ای دنیا طلبی، نیز مانع است
- ۶۵ توقف در موافق دنیا، مانع است
- ۶۷ توجه به دنیا هم مانع است

گفتار دوم تعلقات و حجاب‌های ظلمانی

- ۶۹ «هوای نفس» تاریک‌ترین حجاب‌ها بین بنده و خدا
- ۶۹ سوء خاتمه به خاطر تعلقات
- ۷۰ «تعلقات» از علامات سوء خاتمه
- ۷۲ خانواده با رفاقت با انبیا و اولیاء
- ۷۳ «نماز» ترازوی قطع تعلقات

گفتار سوم ترک تعلقات و قطع دل بستگی‌ها

- ۷۵ معنای استفاده کردن و تعلق نداشتن!
- ۷۶ تعلق نداشتن و رعایت مقتضیات زمانه
- ۷۷ قطع تعلق، دل شکسته می خواهد!
- ۷۷ رفع حجاب‌ها، «سوختن» می خواهد!

www.ketab.ir

- ۷۸ ▪ «ذکر الله» راه دفع تعلقات
- ۷۸ ▪ نگاه طریقی به اسباب عالم
- ۷۹ ▪ توجه به کثرات را کنار بگذار!
- ۷۹ ▪ «اعتماد به خدا» نه اعتماد به اسباب
- ۸۰ ▪ قبل از مرگ تعلقات را ترک کن!
- ۸۰ ▪ دل بستگی ها را بزن!
- ۸۲ ▪ زهد یعنی «روگردانی از حرام»
- ۸۲ ▪ فضیلت زهد در جوانی
- ۸۲ ▪ «حکمت» اثر زهد در دنیا
- ۸۳ ▪ تقرب به وسیله ی «زهد، ورع و اشک شبانه»
- ۸۴ ▪ مکاشفات و معارف، بر اثر رها کردن تعلقات
- ۸۵ ▪ با جوانان زاهد هم نشین شو!
- ۸۵ ▪ قطع تعلق از پدر فاسق...
- ۸۶ ▪ تعلق نداشتن به فرزند یعنی...
- ۸۷ ▪ قطع تعلق یک نانوا
- ۸۸ ▪ سینه ای از قطع تعلق یک عارف

۸۹

کفایت برای آن

- ۸۹ ▪ یاد مرگ موجب جلا دل
- ۸۹ ▪ موعظه ی خزینه ی علم الهی
- ۹۰ ▪ قبل از مرگ برای خود کاری کن!
- ۹۰ ▪ هلاکت با پرداختن به دنیا
- ۹۱ ▪ توجه به مرگ و آمادگی برای رحلت
- ۹۱ ▪ مرگ که بیاید، راه فراری نیست!
- ۹۲ ▪ مرگ جوان و پیر ندارد!
- ۹۳ ▪ مردن بهتر از بی ایمانی است
- ۹۴ ▪ لحظات جان کندن خود را یاد کن!
- ۹۵ ▪ سخت ترین ساعات بشی آدم
- ۹۵ ▪ افتادن پرده ها در قیامت
- ۹۶ ▪ حالت موت و ظاهر شدن حقیقت
- ۹۷ ▪ عزرائیل ﷺ هر روز به شما می نگرد!
- ۹۷ ▪ چشم روشنی برای ملک الموت در لحظه ی مرگ
- ۹۷ ▪ حال انسان ها در مواجهه با مرگ
- ۹۸ ▪ رفتار متفاوت ملک الموت هنگام قبض ارواح
- ۱۰۰ ▪ جان دادن مؤمنین با حضور معصومین
- ۱۰۱ ▪ لحظات آخر مرحوم مجلسی ﷺ

- ۱۰۲ ▪ غبطه‌ی اهل قبور به مؤمنین
- ۱۰۳ ▪ آمادگی برای مرگ چگونه است؟!
- ۱۰۴ ▪ نکند در هنگام مرگ، آماده نباشی!
- ۱۰۴ ▪ فرصت را غنیمت شمار!
- ۱۰۵ ▪ عمر و سلامتی را قدر بدان!

مغتاربندیم توکل بر خدا ----- ۱۰۷

- ۱۰۷ ▪ با توکل به همه چیز خواهی رسید
- ۱۰۸ ▪ با توکل اعصاب آرام می‌شود
- ۱۰۸ ▪ حقیقت توکل چیست؟!
- ۱۱۰ ▪ با توکل بر شیطان غالب می‌شوی
- ۱۱۰ ▪ توصیه‌ی مرحوم سید بن طاووس رحمه الله به پسرش
- ۱۱۱ ▪ کیفیت توکل اولیاء الهی
- ۱۱۱ ▪ توکل حقیقی یعنی ترک اسباب

فصل سوم: کنترل نفس و خطورات ----- ۱۱۳

مغتاراول مانعیت خطورات شیطانی ----- ۱۱۷

- ۱۱۷ ▪ منظور از خطورات شیطانی چیست؟!
- ۱۱۷ ▪ خطورات نیز در محضر پروردگارند!
- ۱۱۸ ▪ شکار ابلیس نشو!
- ۱۱۹ ▪ خطورات ذهنی، دم مرگ به سراغت می‌آیند!
- ۱۱۹ ▪ اشتغال به خطورات، به جای بندگی کردن
- ۱۲۰ ▪ داستان کسی که گرفتار خطورات بود
- ۱۲۰ ▪ مانعیت خطورات برای خلوت روحانی
- ۱۲۱ ▪ بین بت پرستی یا خداپرست ...
- ۱۲۲ ▪ کارهای زشت، مانع است
- ۱۲۲ ▪ «آتش» عاقبت ماندن در حجاب
- ۱۲۳ ▪ «حجاب‌ها» قلب را از کار می‌اندازد

مغتاردوم راه زدودن خطورات شیطانی ----- ۱۲۵

- ۱۲۵ ▪ «نور الهی، بعد از رفع تاریکی‌ها می‌تابد
- ۱۲۶ ▪ موانع را برطرف کن!
- ۱۲۷ ▪ «تضرع و زاری سحری» برای دفع موانع و رفع حجاب‌ها
- ۱۲۷ ▪ آیا خطورات، به کلی معدوم می‌شود؟
- ۱۲۸ ▪ خطورات با اهمیت یافتن دنیا زیاد می‌شود
- ۱۲۸ ▪ راه درمان خطورات شیطانی

- ۱۲۹ ■ منظور از خطورات شیطانی چیست!؟
- ۱۲۹ ■ با حکمت حجاب‌ها زدوده می‌شود

❖ فصل چهارم: تفکر دائمی

- ۱۳۱ ■ تفکر دائمی پیامبر
- ۱۳۵ ■ فکر نکردیم که به جهنم افتادیم
- ۱۳۶ ■ با فکر معصیت، قلب در حجاب می‌رود
- ۱۳۶ ■ خدا به افکارت هم آگاه است
- ۱۳۶ ■ فکری به حال بیجاگی خود کن!
- ۱۳۷ ■ تفکر درباره‌ی عقب ماندگی‌های خود
- ۱۳۷ ■ دائم‌آدر فکر صلاح نفس باش!
- ۱۳۷ ■ مراقبت از افکار
- ۱۳۸ ■ تعلقات خود را بشناس و بزن!
- ۱۳۸ ■ نباید عقلت بمیرد!
- ۱۳۸ ■ تاثیر تلاوت همراه با تفکر
- ۱۳۸ ■ عبادت قلب منوط به ذکر و فکر است
- ۱۳۹ ■ تفکر و عملی که دائم‌آدر فکر خداست
- ۱۴۰ ■ فکر و عملی که قیمتی است
- ۱۴۱ ■ بهشت مشغولیه‌ها

❖ فصل پنجم: تهجد و عبادت

- ۱۴۷ ■ گفتار اول اهتمام به نماز
- ۱۴۷ ■ توصیه به نماز جماعت اول وقت و نوافل
- ۱۴۸ ■ حالات اهل بیت هنگام نماز
- ۱۴۸ ■ ملک الموت شما را هنگام نماز بررسی می‌کند
- ۱۴۹ ■ عاقبت کوچک شمردن نماز
- ۱۴۹ ■ عدم موفقیت به خاطر سبک شماردن نماز
- ۱۴۹ ■ عاقبت ترک نماز
- ۱۵۰ ■ عدالت در شرکت جماعت است
- ۱۵۱ ■ دزدی از نماز!
- ۱۵۱ ■ شیطان موقع تضييع نماز جرات پیدا می‌کند
- ۱۵۱ ■ تخفیف نماز و گلايه‌ی خداوند
- ۱۵۲ ■ از من نیست...!
- ۱۵۲ ■ بعد از نماز حاجت بخواه!
- ۱۵۲ ■ چه نمازی انسان را اثر دارد؟

- ۱۵۳ باید در نماز صادق باشیم
- ۱۵۴ نماز جماعت در مسجد
- ۱۵۴ یک امتحان دوسر باخت...
- ۱۵۵ حمله‌ها و ضربات پیاپی شیطان
- ۱۵۵ تأثیر عزم بر نماز اول وقت
- ۱۵۶ چرا در نماز، حواسمان پرت می شود؟!
- ۱۵۷ نمازهایی به قیمت کفش و گم شده و...
- ۱۵۷ سؤال اول در برزخ
- ۱۵۸ تأثیر نماز بر حسارت مؤمن

۱۶۱ گفتار دوم تهجد و شب زنده داری -----

- ۱۶۱ خود را با سحر خیزی تأدیب کن!
- ۱۶۱ پیرامون شب زنده داری
- ۱۶۲ برکات مناجات سحرگاهی
- ۱۶۳ شب مردان روشن است
- ۱۶۳ تضرع بسیار امام معتمد
- ۱۶۴ مرثیه‌ی شهید اول بر روی سحر و جادو و حریمیت
- ۱۶۵ نیمه شب‌ها التماس کن
- ۱۶۵ نمونه‌ای از دعای سحرگاهی
- ۱۶۶ در سحرها، دردهایت را به خدا عرض کن!
- ۱۶۶ برخی، سحرها وقت کم می آورند!
- ۱۶۷ ثواب و پاداش نماز شب
- ۱۶۷ برخی آثار و برکات مناجات سحری
- ۱۶۸ برخی تأثیرات نماز شب
- ۱۶۹ اسکندر در شهر ظلمات به آب حیات رسید
- ۱۶۹ هدایت شبانگاهی در کلام امیرالمؤمنین
- ۱۷۰ استمداد علمی از سحر...
- ۱۷۰ دنیایات را هم با نماز شب بیمه کن!
- ۱۷۱ نماز شب فرمانده و معاهده با خدا
- ۱۷۱ سخنی پیرامون مؤمن حقیقی
- ۱۷۱ مؤمن باید سحرها بیدار باشد
- ۱۷۲ شیطان متقین را این طور وسوسه می کند
- ۱۷۳ وسوسه‌ی شیطان مخصوص نماز شب
- ۱۷۴ یک وسوسه‌ی سحرگاهی
- ۱۷۴ دعای نیمه شب دفع صد بلا بکند!
- ۱۷۵ اگر سحر ها خواب می مانی، سر شب خلوت کن

۱۷۷ فصل ششم: تضرع و دعا

۱۸۱ گفتار اول پیرامون جایگاه دعا و مساجد

- ۱۸۱ ■ دعا اسلحه‌ی مومن
- ۱۸۲ ■ استجابت قطعی دعا
- ۱۸۳ ■ «ترک دعا» بالاترین عذاب
- ۱۸۳ ■ به خوبان بگو که دعایت کنند
- ۱۸۳ ■ ظریفی درباره‌ی دعای مستجاب‌الدعوه‌ها
- ۱۸۵ ■ زیاد دعا کن!

۱۸۷ گفتار دوم دلیل عدم استجابت دعاها

- ۱۸۷ ■ نشناختن خدا
- ۱۸۷ ■ نداشتن معرفت و خوف الهی
- ۱۸۸ ■ نترسیدن از خدا و گناهکاری
- ۱۸۸ ■ یقین نداشتن به اجابت
- ۱۸۸ ■ عدم مطابقت قول و فعل
- ۱۸۸ ■ جمع نبودن حواس هنگام دعا کردن
- ۱۸۹ ■ عدم حضور قلب هنگام دعا
- ۱۸۹ ■ نقش حسرت و استقامت در اجابت

۱۹۱ گفتار سوم چگونه و چه چه بگویم؟

- ۱۹۱ ■ عرض بیچارگی کن، نه بزرگی
- ۱۹۲ ■ چاپلوسی کن!
- ۱۹۲ ■ ناله و فغان داشته باش!
- ۱۹۳ ■ دعا برای ثابت قدم بودن
- ۱۹۴ ■ دعای پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۹۴ ■ از خدا خیر بخواه
- ۱۹۴ ■ دعا برای جا گرفتن در قلوب مؤمنین
- ۱۹۵ ■ هدایت بخواه...

۱۹۷ فصل هفتم: توسل به مقربان الهی

- ۲۰۱ ■ در هدایت راه امام عصر علیه السلام بگو!
- ۲۰۱ ■ توسل برای رهایی از اضطرابات درونی
- ۲۰۲ ■ برای وزن معنوی خود توسل کنید
- ۲۰۲ ■ راه نجات توسل به اهل بیت علیهم السلام
- ۲۰۳ ■ توسل به اهل بیت علیهم السلام برای شناخت خدا
- ۲۰۴ ■ توسل حیوانات به اهل بیت علیهم السلام

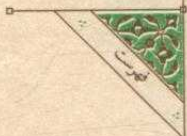
www.kolab.ir

- ۲۰۵ ■ مراقبه‌تان را در توسل زیاد کنید
- ۲۰۵ ■ اثر عظیم زیارت عاشورا
- ۲۰۶ ■ بده بستانِ خوبان!...
- ۲۰۶ ■ بروید و به ابا عبدالله متوسل شوید!
- ۲۰۶ ■ توسل و جواب مشروط الهی
- ۲۰۷ ■ توسل به کریمه‌ی اهل بیت علیهم‌السلام
- ۲۰۸ ■ توسل بی جا و پاسخ گوینده
- ۲۰۸ ■ توسل به نماز اول وقت
- ۲۰۹ ■ به قرآن متوسل شو!

۳۱۱ فصل هشتم: حالات و اعمال قلبی

۳۱۵ ■ گفتار اول قلب و حیات آن

- ۲۱۵ ■ قلب مومن، حرم خداست
- ۲۱۵ ■ راه ندادن کسی به قلب
- ۲۱۵ ■ دلت رایله و رده کن!
- ۲۱۶ ■ دل را منور کن تا خدا را ببینی!
- ۲۱۶ ■ طهارت قلب با نورانیت الهی
- ۲۱۷ ■ گریبان چاک نکن؛ دلت را باز کن!
- ۲۱۷ ■ انواع قلب‌ها
- روزنه‌های قلب آدمی
- ۲۱۸ ■ ملاک کوری و بینایی چشم دل
- ۲۱۹ ■ صلاح همه چیز در گرو صلاح قلب
- ۲۱۹ ■ رابطه‌ی قلب با تمام جان آدمی
- ۲۲۱ ■ اگر عقل حاکم نباشد، قلب خراب می‌شود
- ۲۲۱ ■ موعظه‌ای برای حیات قلب
- ۲۲۲ ■ خصوصیت قلب مؤمن
- ۲۲۳ ■ شرح صدر و قلب سلیم
- ۲۲۳ ■ همیشه قلبت نگران سوء عاقبت باشد
- ۲۲۳ ■ قلبت را با موعظه زنده کن!
- ۲۲۳ ■ راه احیای قلبت چیست؟
- ۲۲۴ ■ راه استقامت قلبت چیست؟
- ۲۲۵ ■ چگونگی تطهیر قلب از آلودگی‌ها
- ۲۲۶ ■ دل قیمتی، حجاب را زود می‌فهمد
- ۲۲۶ ■ آرامش و استقرار قلب
- ۲۲۶ ■ باید تعلقات را از دلت قطع کنی

۲۲۹ ----- گفتار دوم **سمات قلب و احیای آن** ❦

- ۲۲۹ ▪ آیا قلبت زنده است!؟
- ۲۳۰ ▪ زنگار قلبت را این گونه بزدای!
- ۲۳۱ ▪ قلب خانه‌ی ملائک است نه سگ دانی
- ۲۳۱ ▪ مُهر شدن قلب آدمی
- ۲۳۲ ▪ قلبت را خالی کن!
- ۲۳۲ ▪ دلیل کُری و کوری قلب...
- ۲۳۳ ▪ بی‌ثمری قلب در حجاب
- ۲۳۴ ▪ تاثیر گناه مکرر بر قلب
- ۲۳۵ ▪ با توبه باید قلب را تطهیر کنی
- ۲۳۶ ▪ اوقات خوش آن بود که با دوست به سر شد

۲۳۷ ----- گفتار سوم **خوف، خضوع و خشوع** ❦

- ۲۳۷ ▪ «خوف» نشانه‌ی قلب زنده است
- ۲۳۷ ▪ باید کوچکی کنی!
- ۲۳۸ ▪ خوف، از آثار بندگی خالصانه است
- ۲۳۹ ▪ خشوع، شهوات، اثر ابتدایی خوف است
- ۲۴۰ ▪ قل من اعلم بالله اولیا، از خوف خدا
- ۲۴۰ ▪ متلاشی شدن کعبه از خضوع در مقابل قرآن
- ۲۴۱ ▪ مشفق باش و صورت را در سجده!

۲۴۳ ----- گفتار چهارم **خشیت الهی** ❦

- ۲۴۳ ▪ فرق خوف با خشیت الهی و درک حضور او
- ۲۴۴ ▪ خشیت و درک حضور خدای متعال
- ۲۴۴ ▪ معنای خشیت در کلام مرحوم فیض ❦
- ۲۴۴ ▪ مناجات با خشیت قلبی
- ۲۴۵ ▪ از خدا خشیت بخواه!
- ۲۴۵ ▪ رابطه‌ی خشیت و ترک گناه
- ۲۴۵ ▪ رابطه‌ی خشیت و علم به عظمت الهی
- ۲۴۶ ▪ رابطه‌ی خشیت و هدایت و انذار الهی
- ۲۴۶ ▪ رابطه‌ی خشیت و زهد در دنیا
- ۲۴۸ ▪ نتیجه‌ی اخروی خشیت
- ۲۴۸ ▪ اصلاح‌گری بدون خضوع و خشوع ممنوع!

۲۴۹ ----- گفتار پنجم **رجا و میزان آن** ❦

- ۲۴۹ ▪ نه خوف مطلق و نه رجای کامل
- ۲۵۰ ▪ حدّ تعادل این گونه است...

۲۵۰ ▪ رابطه‌ی توکل و رجا

۲۵۱ **مفترضیم اخلاص قلبی**

۲۵۱ ▪ اخلاص رمز نجات

۲۵۲ ▪ اخلاص یعنی ترک غیر

۲۵۳ ▪ عمل بدون اخلاص، مردود است

۲۵۳ ▪ بدون اخلاص، سرمایه‌ای نداری!

۲۵۴ ▪ ببین که اخلاص نداری!

۲۵۴ ▪ بگو: من دوست دارم مخلص باشم!

۲۵۵ ▪ بندگی یعنی بذل خالصانه

۲۵۵ ▪ با اخلاص بیا تا او جوابت را بدهد

۲۵۶ ▪ معیارهای عملی برای محک زدن اخلاص

۲۵۶ ▪ اخلاص یک درویش!

۲۵۷ ▪ اخلاص از فرق سرتانوک پا

۲۵۷ ▪ تکبیر و تهلیل بدون اخلاص

۲۵۸ ▪ اخلاص سرین، شرط است

۲۵۸ ▪ اگر اخلاص داشتی و با او...

۲۵۹ ▪ بیا و چند صباحی، اخلاص را...

۲۶۰ ▪ راه کسب اخلاص

۲۶۰ ▪ سیمای مخلصان واقعی

۲۶۰ ▪ اگر اخلاص هم نداری این‌گونه مناجات کن

۲۶۳ **فصل نهم: ذکر الله**

۲۶۷ **مکنازول حقیقت ذکر**

۲۶۷ ▪ ذکر عاشقانه‌ی پیامبر اکرم ﷺ

۲۶۸ ▪ آخرین توصیه‌ی خضر به موسی

۲۶۸ ▪ خوشا به حال اهل ذکر و اطاعت

۲۶۸ ▪ با من باش، تا برای محبت تو سرعت بگیرم!

۲۶۸ ▪ نمونه‌ای از ذکر عاشقانه‌ی مجنون

۲۶۹ ▪ اولیای الهی جز به خدا توجه نداشتند

۲۶۹ ▪ ذکر حقیقی یعنی آمادگی برای لقای خدا

۲۷۰ ▪ ذکر حقیقی اولیای خدا

۲۷۰ ▪ ارتباط حقیقت نماز و ذکر الله

۲۷۲ ▪ ذکر عمومی همین اعمال صالحه است

۲۷۳ ▪ ذکر دائمی علامه طباطبایی

۲۷۳ ▪ حقیقت احیاء و ذکر الهی

- ۲۷۳ ■ پیرامون یاد و اشتغال به خدا
- ۲۷۵ ■ معنای احیا گرفتن
- ۲۷۵ ■ کیفیت ذکر گفتن حقیقی
- ۲۷۶ ■ پیرامون درمان امراض قلبی
- ۲۷۶ ■ ذکر عملی و توجه دائمی به خدای حاضر و ناظر
- ۲۷۶ ■ چرا دکتر...!؟
- ۲۷۷ ■ ذکری برای دفع وسوسه
- ۲۷۷ ■ غصه‌ی اهل بهشت
- ۲۷۸ ■ فقط ذکر الله رافع مشکلات است
- ۲۷۸ ■ دنیا باعث گرفتاری است نه آرامش

۲۷۹ --- گفتار سوم غفلت و فراموشی ---

- ۲۷۹ ■ دعوت خدا برای بیدار شدن از غفلت
- ۲۷۹ ■ تقابل ذکر و غفلت
- ۲۷۹ ■ غفلت، زمان چیره شدن شیطان
- ۲۸۱ ■ اثر کوتاهی از یاد خدا
- ۲۸۲ ■ نفیست غافل مباش!
- ۲۸۲ ■ غفلت، راه خیر
- ۲۸۲ ■ یک لحظه غفلت
- ۲۸۳ ■ ایام غفلت
- ۲۸۳ ■ دعایی برای بیداری از غفلت
- ۲۸۴ ■ ایام نشاط و دارایی را به غفلت مگردان
- ۲۸۴ ■ وظیفه‌ی ما برای زدودن غفلت از اجتماع
- ۲۸۴ ■ غفلت از خطای دیگران

۲۸۷ --- گفتار سوم هم واحد ---

- ۲۸۷ ■ فقط خویشتن را جست و جو کن!
- ۲۸۸ ■ نکنند دنیا از آخرت مهم تر شود!
- ۲۸۸ ■ با اصلاح آخرت، دنیایت رو به راه می شود
- ۲۸۹ ■ توجه به کثرات دنیا قلبت را شلوغ می کند
- ۲۸۹ ■ به فکر خدا باش و دیگر به فکر دنیا نباش!
- ۲۹۰ ■ تمام نیازها با «هم واحد» حل می شود
- ۲۹۰ ■ با مسبب الاسباب باش!
- ۲۹۱ ■ همه چیز را از او بدان؛ نه از این و آن!
- ۲۹۲ ■ نشانه‌ای از گیر افتاده‌ها
- ۲۹۲ ■ خدا این گونه تو را کفایت می کند

www.ketab.ir

- ۲۹۳ ریسمان‌ها را از خودت باز کن!
- ۲۹۳ اگر خدا را نشناسی، هرچه بدانی در حجابی!
- ۲۹۴ تمام هم و غم مؤمن، خداست
- ۲۹۴ اولیاء فقط هم خدا را دارند
- ۲۹۴ وقتی دینت خالص شود، از عبادت لذت می‌بری
- ۲۹۵ خانه را به صاحبش بسپار و خوش باش!

فصل دهم: استاد و راهنما ۲۹۷

گفتار اول راهنما و دست‌گیر الهی ۳۰۱

- ۳۰۱ اظهار نیاز اهل علم به استاد و مرتب‌ی اخلاق
- ۳۰۲ بدون راهنما هلاک می‌شوی
- ۳۰۲ ضرورت استاد سلوکی
- ۳۰۲ تربیت و تزکیه، باید زیر نظر استاد باشد
- ۳۰۴ بدون استاد کتمو مشود...
- ۳۰۴ آخر بدون استاد کسی شیدا!
- ۳۰۴ باید به متخصص مراجعه کرد
- ۳۰۵ از خدای هدایت‌گر، استاد و راهنما را طلب کن
- ۳۰۶ بقای در مسیر، وابسته به اتصال به خداست
- ۳۰۶ در دام نیفتید؛ ولی به فکر باشید!
- ۳۰۶ داشتن استاد لازم است...
- ۳۰۶ خاک پای استاد را باید طوطی‌ای چشم کنی!
- ۳۰۹ توجه تام به استاد
- ۳۰۹ همراهی با استاد طریق
- ۳۱۰ در تمام کارهایت باید با استاد، مشورت کنی!
- ۳۱۰ همیشه در مقام سؤال از استاد باش!
- ۳۱۱ شیوه‌های هدایت الهی
- ۳۱۲ همراهی استاد یا حدّ اقل یک رفیق سلوکی
- ۳۱۴ با «آئینه‌ی خدا» همنشین شو!
- ۳۱۵ دوست، آئینه است نه شانه!
- ۳۱۵ هدایت الهی با واعظ درونی
- ۳۱۶ با مجاهده، قطعاً هدایت می‌شوی!
- ۳۱۷ از قلم افتاده‌ها
- ۳۱۷ هشدار برای شرکت در جلسات و عظ

گفتار دوم لطایف و تذکرات سلوکی از زبان استاد ۳۱۹

- ۳۱۹ ببین از کدام طایفه‌ای

- ۳۲۰ هشدار به سالکین
- ۳۲۰ هشدار به یک انسان خوب فریب خورده
- ۳۲۱ یک هشدار عمومی
- ۳۲۱ نعمت را فراموش نکن!
- ۳۲۲ هشدار به آیت الله بیروجردی
- ۳۲۲ دوشاخه را از برق کشیدند
- ۳۲۳ یک نمونه توشل و مکاشفه
- ۳۲۴ مکاشفه‌ی یکی از حضّار در هنگام نماز
- ۳۲۵ «نعمت نجات و نهیب ابتلا» برای یکی از حضّار
- ۳۲۵ هشداری برای انجام وظیفه
- ۳۲۶ توسلی با جواب و عتاب
- ۳۲۶ نماز اول وقت بین شما و مرگ شفیع است
- ۳۲۷ کیفیت تشویق طبقات مختلف سالکان الی الله
- ۳۲۸ رؤیت باران رحمت، بشارتی برای حیات قلب
- ۳۲۸ تو، ته چاه هستی...!
- ۳۲۹ زان نجس خواهی شد
- ۳۳۰ هرگاه بگفته تهدید به شلاق شد
- ۳۳۰ مسوولیتی بر اعضای بدن و مواعظ الهی
- ۳۳۱ موقع اذان غافل باش!
- ۳۳۱ دائم الوضو باش!
- ۳۳۱ معنا و مراتبی از طهارت
- ۳۳۲ سوره روم و عنکبوت بخوان!
- ۳۳۲ اهمیت امام زمان علیه السلام به نماز اول وقت و نوافل
- ۳۳۳ راه ثابت قدم ماندن
- ۳۳۳ شکر نعمت و توجه به اراده منیع
- ۳۳۴ از قوّت و فراغت استفاده کن!
- ۳۳۴ عمل نکردن به استخاره
- ۳۳۴ فرصت نیست
- ۳۳۵ ادای حقّ آل محمد علیهم السلام
- ۳۳۵ کاشکی نگو!
- ۳۳۶ راه حلّی برای دفع پراکندگی خاطر
- ۳۳۸ کسالت روح را برطرف کن
- ۳۳۹ عمرت را اینجا صرف کن!
- ۳۳۹ وصی خودت باش!
- ۳۳۹ مکاشفه‌ای عالمانه

www.kolab.ir

- ۳۴۰ ▪ مواعظی از شیطان
- ۳۴۱ ▪ مروری بر اوصاف لقمان حکیم

۳۴۳ ----- فصل یازدهم: اغتنام فرصت

- ۳۴۷ ----- گفتار اول اغتنام فرصت و برنامه ریزی
- ۳۴۷ ▪ ایام مهلت را غنیمت بشمار!
- ۳۴۷ ▪ در طول روزهایت، خدا کو؟!
- ۳۴۸ ▪ جوانی و نشاط خود را دریاب!
- ۳۴۹ ▪ درد ما، اتلاف عمر است
- ۳۴۹ ▪ در حضر، جبران مافات کن!
- ۳۵۰ ▪ چطور از فهم معارف محروم می شوید؟!
- ۳۵۰ ▪ گذشته، گذشته؛ بقیه‌ی عمر را دریاب!
- ۳۵۰ ▪ وقتی برای خودسازی بگذار!
- ۳۵۱ ▪ در فرصت زیارت «اخلاص» داشته باش!
- ۳۵۲ ▪ نه گرسنگی بمان و نه از اول وقت بمان!
- ۳۵۳ ▪ باید برنامه‌ی فردایت را بنویسی!
- ۳۵۴ ▪ به فدای چنین قلبی!

۳۵۵ ----- گفتار دوم فرصت ایام ذی الحجّه

- ۳۵۵ ▪ ذی الحجّه را دریاب!
- ۳۵۵ ▪ پنج مراقبه، مخصوص دهه‌ی ذی الحجّه
- ۳۵۶ ▪ فضیلت دهه‌ی ذی الحجّه
- ۳۵۶ ▪ فضیلت نقل حدیث و نشر معارف الهی
- ۳۵۷ ▪ مراقبات شب عرفه
- ۳۵۷ ▪ غدیر را روزه بگیر!

۳۵۹ ----- گفتار سوم فرصت ماه رجب

- ۳۵۹ ▪ ماه بارش رحمت الهی
- ۳۶۰ ▪ ماه توجه تامّ به خدا
- ۳۶۰ ▪ ماه تعظیم و اطاعت
- ۳۶۱ ▪ ماه ذکر و هدایت
- ۳۶۲ ▪ ماه بندگی، دعا و اجابت
- ۳۶۳ ▪ ماه خودیابی و لجام کردن نفس
- ۳۶۴ ▪ ماه نفرین بر ظلمه
- ۳۶۴ ▪ لحظه‌های ماه رجب را هم از دست نده!
- ۳۶۵ ▪ روایت ملک داعی و حقیقت شب زنده‌داری

- ۳۶۶ ■ قدرشناسی از ایام خاص الهی
- ۳۶۶ ■ فضیلت این ماه و راه بهره‌مندی از آن‌ها
- ۳۶۸ ■ دستوراتی مخصوص ضعیفان رجب
- ۳۶۹ ■ بقیه‌اش را دریاب!
- ۳۷۰ ■ فرصت عید مبعث

۳۷۳ --- گفتار چهارم فرصت ماه شعبان

- ۳۷۳ ■ ماه رجب که گذشت؛ شعبان را دریاب!
- ۳۷۴ ■ ماه آمادگی برای میهمانی خدا
- ۳۷۴ ■ ماه پیامبر اکرم و کمک به او
- ۳۷۵ ■ کیفیت کمک به رسول اکرم ﷺ در ماه شعبان
- ۳۷۵ ■ مانند امیرالمؤمنین باش!
- ۳۷۶ ■ سخنی پیرامون تولد حضرت ابا عبدالله ﷺ
- ۳۷۷ ■ ماه اقبال به خدا و جبران مافات
- ۳۷۸ ■ شب تقدیر نیمه‌ی شعبان
- ۳۷۸ ■ شب رحمت و تقدیر آجال و ارزاق
- ۳۷۹ ■ شب ائمه و شب نیمه‌ی شعبان
- ۳۷۹ ■ شب نهای پایانی ماه

۳۸۱ --- گفتار پنجم فرصت ماه مبارک رمضان

- ۳۸۱ ■ ماه باز شدن چشم قلب
- ۳۸۲ ■ شب قدر و احیای آن
- ۳۸۳ ■ برنامه بریز که گدای سیمجی باشی!

۳۸۵ --- گفتار ششم ایام تعطیلات نوروز

- ۳۸۵ ■ مراقباتی برای لحظه تحویل سال
- ۳۸۶ ■ شهدای ایام عید چای و شیرینی را رها کردند
- ۳۸۶ ■ صلح‌رحم با صبغه‌الهی در ایام نوروز
- ۳۸۷ ■ مراقبات اجتماعی در ماه شعبان و نوروز
- ۳۸۸ ■ لباس را تو کردی، روشت را هم الهی کن!

۳۸۹ --- فصل دوازدهم: وظایف اجتماعی

۳۹۲ --- گفتار اول ارتباط با خانواده و فامیل

- ۳۹۳ ■ همه در قبال خانواده‌شان مسؤولند
- ۳۹۴ ■ خانواده‌ات را این‌طور حفظ کن!
- ۳۹۴ ■ علمت را برای خانواده‌ات بگو!
- ۳۹۴ ■ جزای تعلیم قرآن به فرزند

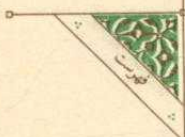
- ۳۹۵ ▪ فرزندان را برای تربیت به یک عالم بسپار!
- ۳۹۵ ▪ حقوق خانواده را ترک نکن!
- ۳۹۶ ▪ تربیت عملی اخلاق در خانه
- ۳۹۶ ▪ در خانه، همدیگر را اکرام کنید!
- ۳۹۷ ▪ خودت برای خودت کاری کن!
- ۳۹۷ ▪ مشغول زن و بچه نباش!
- ۳۹۷ ▪ به خانواده‌ات هم دل نبند!
- ۳۹۸ ▪ به فقرای فامیل رسیدگی کن!

گفتار دوم مصاحبت و معاشرت اجتماعی ----- ۳۹۹

- ۳۹۹ ▪ مراقب همنشین خود باشید!
- ۴۰۰ ▪ تذکر غیبی برای ترک مجلس گناه
- ۴۰۰ ▪ هم‌نشینی با مؤمنان واقعی
- ۴۰۱ ▪ اصل معاشرت، اندازه دارد!
- ۴۰۲ ▪ باید در تحمل خود تا پای جان صبر کرد...
- ۴۰۲ ▪ بخشش و صلح از خطای دیگران
- ۴۰۳ ▪ از خدا بخواه، حتماً حجتی بر او برسد!
- ۴۰۳ ▪ به مردم نیکی کن نه بدی!
- ۴۰۴ ▪ اسلام همه‌اش عظوفت و مهربانی است!
- ۴۰۵ ▪ نمونه‌هایی از ملاطفت با یکدیگر
- این‌طور به خودتان برسید!
- ۴۰۷ ▪ در معنویات نیز، به هم‌دیگر توجه کنید!
- ۴۰۸ ▪ ارتباط طول عمر با احسان به خلق خدا
- ۴۰۹ ▪ داستانی از تأثیر برخورد صحیح

گفتار سوم تبلیغ و ارشاد مردم ----- ۴۱۱

- ۴۱۱ ▪ ثواب قدم برای تعلیم و تبلیغ
- ۴۱۲ ▪ باید برای تبلیغ و منبر وقت گذاشت
- ۴۱۲ ▪ منبر باید پر از آیه باشد
- ۴۱۳ ▪ تبلیغ عملی ملاک است
- ۴۱۳ ▪ ارزاق مستمعین به دست واعظ
- ۴۱۴ ▪ روایت را از فرد مطمئن بشنو!
- ۴۱۴ ▪ سخنی پیرامون عالم معلم
- ۴۱۶ ▪ فضیلت و برکت ارشاد جوان‌ها
- ۴۱۶ ▪ دعوت غیر زبانی یعنی چه!؟
- ۴۱۶ ▪ چه کسی برای مردم صحبت کند؟

- ۴۱۶ ▪ تبلیغ به جای دعا برای شهید شدن
- ۴۱۷ ▪ به جلسات «نظر» وجود دارد!
- ۴۱۸ ▪ شیوهی احیای امر اهل بیت علیهم السلام
- ۴۱۸ ▪ نوع سؤالات قدیمی‌ها از اساتیدشان
- ۴۱۹ ▪ باید مجالس دورهمی را هم دست گرفت

۴۲۱ ----- ❁ گفتار چهارم امر به معروف و نهی از منکر

- ۴۲۱ ▪ نفع و ضرر جامعه را نفع و ضرر خود بدان!
- ۴۲۲ ▪ باید به همه تلافی داشت
- ۴۲۲ ▪ نهی از منکر با خضوع و خشوع
- ۴۲۳ ▪ یک نمونه از نهی از منکر صحیح
- ۴۲۴ ▪ نتایج ترک مسئولیت‌های اجتماعی
- ۴۲۵ ▪ فلسفه و آثار قیام حسینی علیه السلام
- ۴۲۶ ▪ منکراتی که نباید در برابر آن‌ها ساکت بود
- ۴۲۸ ▪ امر به معروف و نهی از منکر را ترک نکنید!

۴۳۱ ----- ❁ پنجم دشمن شناسی و دشمن ستیزی

- ۴۳۱ ▪ دشمن اسلام با خون خوبان آبیاری شده است
- ۴۳۱ ▪ دشمن اسلام را بشناس
- ۴۳۲ ▪ ناپلئون هم عظمی اسلام را شناخت
- ۴۳۳ ▪ اسلام عالم‌گیر و مسلمانان را می‌شناسد
- ۴۳۴ ▪ دشمنان خارجی و داخلی را بشناس
- ۴۳۶ ▪ جامعه‌ی وحشی ملل!
- ۴۳۶ ▪ تمدن وحشی غرب
- ۴۳۷ ▪ تلاش دشمن برای جاهل ماندن شما
- ۴۳۷ ▪ «فداکاری» راه حفظ اسلام
- ۴۳۸ ▪ کاهش مسلمان واقعی راه مبارزه با اسلام
- ۴۳۹ ▪ خدا نکند که خدا را ایمان کند!
- ۴۳۹ ▪ عاقبت حب ریاست و زینت‌های دنیا

۴۴۱ ----- ❁ فهرست منابع

۴۵۱ ----- ❁ نمایه آیات و روایات

۴۵۲ ----- ❁ نمایه آیات

۴۵۵ ----- ❁ نمایه روایات

۴۶۳ ----- ❁ نمایه اعلام

«إلهي فَأَجْعَلْنَا مِنَ الَّذِينَ تَوَشَّحَتْ أَشْجَارُ الشُّوقِ إِلَيْكَ فِي حَدَائِقِ صُدُورِهِمْ وَ
أَخَذَتْ لَوْعَةً مَحَبَّتِكَ بِمَجَامِعِ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ إِلَى أَوْكَارِ الْأَفْكَارِ يَاوُونَ وَ فِي رِيَاضِ
الْقُرْبِ وَ الْمَكَاشِفَةِ يَتَعَوَّنُونَ وَ مِنْ حِيَاضِ الْمَحَبَّةِ بِكَأْسِ الْمَلَاظَفَةِ يَكْرَعُونَ وَ
شَرَايِعِ الْمَصَافَاةِ يَرِدُونَ...»

خدايا! ما را از کسانی قرارده که نهال‌های اشتیاق در باغ‌های
سینه‌هایشان سرسبز شده و سوز محبتت، تمام قلب‌هایشان را در
برگرفته است؛ پس آنان در اندیشه‌های خدایی آرام گرفته‌اند
و در باغ‌های نزدیکی به تو و آشنایی با اوستی که نهانی در گشت و گذارند
و از حوض محبت و دوستی با جام‌های صفا و لطافت می‌آشامند و به
چشمه‌های زلال و یک‌رنگی وارد می‌شوند...

إلهي! مَا لَدَّ حَوَاطِرِ الْإِنْفَامِ بِذَكَرِكَ عَلَى الْقُلُوبِ وَ مَا أَخْلَى الْمَسِيرِ إِلَيْكَ
بِالْأَوْهَامِ فِي مَسَالِكِ الْغُيُوبِ وَ مَا أَظْيَبَ طَعْمِ حُبِّكَ وَ مَا أَعْدَبَ شِرْبِ قُرْبِكَ
فَاعْدُنَا مِنْ طَرْدِكَ وَ أَبْعَادِكَ وَ اجْعَلْنَا مِنْ أَخْصَ عَارِفِيكَ وَ أَصْلَحِ عِبَادِكَ وَ
أَصْدَقِ طَائِعِيكَ وَ أَخْلَصِ عُبَادَكَ!»

خدايا! خاطره‌های الهام‌یادت چقدر برای دل‌ها لذت‌بخش است!
و راه پیمودن با اندیشه‌ها، در جاده‌های رازهای نهانی تو چقدر شیرین
است! و مزه‌ی دوستی‌ات چقدر گواراست! پس ما را از راندن و دور
کردنت پناه ده و ما را از مخصوص‌ترین عارفان خود و شایسته‌ترین
بندگان و راستگوترین فرمان‌برداران و پاک‌ترین بندگانت قرار ده!»

مناجات العارفين للامام السجاد زين العابدين

بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۱۵۰ و ۱۵۱